

ІНФОРМАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ АВТОМАТИЗОВАНОГО ВИРІШЕННЯ ЗАДАЧ ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Комплекс задач «Автоматизація обліку необоротних активів» забезпечує автоматизоване формування господарських операцій з обліку наявності, зносу, руху, а також переоцінки інвентарних об'єктів необоротних активів підприємства; автоматизовано ведеться облік використання основних засобів.

Інформаційна технологія обробки інформації – це процес, що використовує сукупність засобів і методів збору, обробки та передачі даних (вхідної інформації) для одержання інформації нової якості про стан об'єкта, процесу або явища (інформаційного продукту, вихідної інформації).

Обробка інформації про господарські операції у автоматизованій системі підприємства здійснюють зазвичай у такій послідовності. На першому етапі відбувається фіксування вхідної інформації, а саме даних про здійснені господарські операції. На другому етапі зафіксована раніше інформація підлягає 1) реєстрації у системі бухгалтерського обліку: спочатку в аналітичному, а відтак – у синтетичному обліках; 2) обробці за допомогою методів бухгалтерського обліку, що прописані в алгоритмах програмного забезпечення. На третьому (заключному) етапі здійснюють формуванні вихідної інформації.

Фіксування господарських операцій здійснюють за допомогою різних форм вхідної інформації, носіями якої є: 1) масиви нормативно-довідкової інформації, 2) оперативна інформації та 3) первинні документи.

Усі первинні документи за походженням поділяються на: 1) внутрішні – формуються безпосередньо на підприємстві, наприклад, Акт на списання основних засобів, та 2) зовнішні, наприклад, Акт наданих ремонтних послуг. Така класифікація важлива для технології обробки інформації, що зазвичай вимагає створення електронної копії документа. За будь-якого походження первинного документа (внутрішнє або зовнішнє), рух необоротних активів рекомендовано оформляти електронною копією документа.

Реєстрація господарських операцій може здійснюватися одним з таких способів: 1) введення даних з клавіатури вручну, 2) проведення створеної раніше електронної копії документа, 3) зчитування інформації з інших технічних пристроїв. Найчастіше використовується другий спосіб.

Первинні документи операцій з необоротними активами не мають значного часового лагу між моментом формування документа і моментом його проведення. Тому, цього ж робочого дня бухгалтер проводить електронний документ. Такі дії приводять до реєстрації господарської операції у базових елементах синтетичного і аналітичного обліків:

- у синтетичному обліку у Журналі господарських операцій – з шаблонів, прикріплених до електронної копії документа автоматично генеруються проводки;
- у аналітичному обліку у відповідній Інвентарній картці об'єкта необоротних активів у кількісних і вартісних показниках.

Таким чином, формуються три реєстри: 1) реєстр первинних документів; 2) Інвентарна картотека необоротних активів; 3) Журнал господарських операцій з бухгалтерськими проведеннями.

Облікова інформація характеризується дуже великими обсягами і простими арифметичними діями. Тому підсумкові показники у системі бухгалтерського обліку не зберігаються, а щоразу зчитуються з базових елементів обліку і заново розраховуються. Інформаційній системі легше повторно розрахувати підсумкові показники, аніж зберігати їх значення, примножуючи і без того великий масив даних. Така особливість зумовлена застосуванням для оперативних баз даних технології OLTP, яка накладає зазначені обмеження.

У результаті роботи підсистеми «Автоматизація обліку необоротних активів» формується ряд звітів, що поділяються на два інформаційні потоки:

- управлінська звітність, що «зчитується» з базового елементу аналітичного обліку – Інвентарної картотеки необоротних активів,
- фінансова звітність, сформована з показників базового елементу синтетичного обліку – Журналу господарських операцій.

Аналітичні звіти – управлінська звітність – є внутрішніми, а тому не регламентовані за змістом, формою і часом. Їх склад і зміст може відрізнятися на різних підприємствах та відділах, і залежить від запиту користувача. В результаті вирішення задач автоматизованого обліку необоротних активів можуть бути сформовані наступні аналітичні звіти: Відомість зносу, Зведений звіт зносу, Відомість наявності та руху основних засобів, Відомість переоцінки основних засобів, Відомість обліку витрат на ремонт та ін.

Фінансова звітність формується за даними синтетичного обліку. Законодавство регламентує її зміст, форму і спосіб розрахунку показників. Дані про наявність, рух і амортизацію основних засобів надаються в різних варіантах і з різною деталізацією майже в усіх формах фінансової звітності: 1) у Звіті про фінансовий стан – у розділі I «Необоротні активи»; 2) у формі 2 «Звіт про фінансові результати» – у розділі II «Сукупний дохід», у розділі III «Елементи операційних витрат»; 3) у Звіті про рух грошових коштів (форма 4); 4) у формі 5 «Примітки до річної фінансової звітності» – у розділі I «Нематеріальні активи», розділі II «Основні засоби» і розділі XIV «Біологічні активи».

До особливостей інформаційної технології вирішення задач автоматизованого обліку необоротних активів слід віднести наступні:

- 1) невеликий (у межах одного робочого дня) часовий лаг між моментом формування електронної копії документа та її проведенням,
- 2) можливі значні відмінності при групуванні об'єктів необоротних активів на різних підприємствах та у різних програмних продуктах, що обумовлено особливостями організації діяльності;
- 3) наявність кількох методів оцінки, а також амортизації таких об'єктів, алго-

ритми розрахунку кожного з них повинні бути закладені у програмному продукті;

4) необхідність періодичного нарахування амортизації, що також вимагає особливого групування об'єктів обліку.

Література:

1. Подольский В.И. Информационные системы бухгалтерского учета. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 255 с.

2. Федорова Г.В. Информационные технологии бухгалтерского учета, анализа и аудита: Учеб. пособие/ 2-е изд., стер. – М.: Изд-во Омега-Л, 2006. – 304 с.